

Österåkers kommuns styrdokument

Policy för förvaltning av överlikviditet i Österåkers kommun

Antagen av Kommunfullmäktige 2014-02-03, § 1:8

Dnr: KS 2013/0413

Kommentar: -

POLICY

För förvaltning av överlikviditet

Österåkers kommun

1	INTRODUKTION	3
1.1	Bakgrund	3
1.2	Syfte och avgränsning	3
1.3	Målformulering	3
1.4	Uppdatering av policyn	3
2	PLACERINGSREGLER	3
2.1	Tillåtna tillgångsslag	3
2.2	Övergripande placeringslimiter	3
2.3	Rebalansering vid överträdelse av övergripande limit	4
3	TILLÅTNA INVESTERINGAR	4
3.1	Räntebärande värdepapper och strukturerade obligationer	4
3.2	Aktier och aktierelaterade instrument	5
3.3	Strukturerade produkter	5
3.4	Valutasäkring	6
3.5	Derivatinstrument	6
3.6	Infasning	6
3.7	Ansvarsfulla placeringar vid aktieförvaltning	6
4	UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING	6
4.1	Rapportering	6
4.2	Rapportering vid extern förvaltning	6
4.3	Årsrapport och kvartalsrapporter	6
4.4	Utvärdering mot index	7
5	ORDLISTA	8

1 INTRODUKTION

1.1 BAKGRUND

I syfte att på ett effektivt sett hantera det överskott kommunen har i form av likviditet är att upprätta en överlikviditetsförvaltning. Förvaltningen avser de medel som kommunen inte behöver i den löpande verksamheten utan medel som kan placeras över längre perioder, normalt sett över två år, även om förvaltningen även kan gälla för kortare perioder. Denna förvaltning är separat ifrån pensionsmedelsförvaltningen. Förvaltning av överlikviditeten ska ske av upphandlad förvaltare.

1.2 SYFTE OCH AVGRÄNSNING

Syftet med policyn är att den skall användas som ett regelverk och en handbok för personer som arbetar med förvaltning av kommunens överlikviditet. Policyn anger i vilka tillgångar och med vilka limiter medlen får placeras, samt hur uppföljning och kontroll av att policyn följs skall ske. I det följande beskrivs hur denna överlikviditet ska förvaltas.

1.3 MÅLFORMULERING

Målet för överlikviditetsförvaltningen är att erhålla en långsiktig avkastning om 3% per år. Utöver avkastningsmålet bör även en analys avseende syftet med avsättningen göras. Syftet med avsättningen bestämmer därefter lämplig risknivå och lämpliga aktuella limiter för tillgångsslagen. Sannolikt kommer placeringarna i huvudsak göras med löptider på 1-5 år. Med en relativt kort placeringshorisont bör risken i förvaltningen vara låg för att målet med förvaltningen ska kunna säkerställas. Kapitalet bör därför placeras i instrument med låg förlustrisk.

1.4 UPPDATERING AV POLICYN

Policyn skall löpande hållas uppdaterad, med hänsyn till aktuella förhållanden inom Österåkers kommun samt med beaktande av utvecklingen på de finansiella marknaderna. Kommunstyrelsen gör en bedömning av behovet av att uppdatera policyn.

2 PLACERINGSREGLER

2.1 TILLÅTNA TILLGÅNGSSLAG

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag. En detaljerad beskrivning över tillåtna tillgångsslag återfinns längre fram i reglementet:

- Räntebärande värdepapper
- Svenska aktierelaterade instrument med kapitalgaranti kopplad till emittenten
- Utländska aktierelaterade instrument med kapitalgaranti kopplad till emittenten
- Likvida medel i svenska kronor

Med aktierelaterade instrument avses aktieindexobligationer samt andra typer av instrument för att nå aktieindexexponering som inte står i strid med övriga begränsningar i detta reglemente. Skall placering ske i andra tillgångar än de ovan uppräknade, skall Kommunfullmäktige fatta beslut därom.

2.2 ÖVERGRIPANDE PLACERINGSLIMITER

Procenttalen i följande tabell anger lägsta och högsta andel som respektive tillgångsslag vid varje tidpunkt ska få utgöra av portföljens totala marknadsvärde.

Tabell 2-1 Övergripande limiter för tillgångslagen

Tillgångslag	Min	Max
1. Likvida medel	0 %	15 %
2. Nominella räntepapper	0 %	100 %
3. Realränteobligationer	0 %	50 %
4. Strukturerade aktieinstrument med kapitalgaranti	0 %	60 %
5. Varav svenska aktier	0 %	25 %
6. Varav utländska aktier	0 %	35 %

2.3 REBALANSERING VID ÖVERTRÄDELSE AV ÖVERGRIPANDE LIMIT

Vid beräkning av portföljens värde och övergripande limit skall portföljens tillgångar värderas med ledning av gällande marknadsvärde. Om en övergripande limit överskrids skall tillgångar avyttras i motsvarande mån så snart det lämpligen kan ske, varvid skälig hänsyn skall tas till den risk som överskridandet innebär för portföljen som helhet. Motsvarande gäller om övergripande limit underskrids, varvid tillgångar anskaffas så snart det lämpligen kan ske.

3 TILLÅTNA INVESTERINGAR

3.1 RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER OCH STRUKTURERADE OBLIGATIONER

Kreditrisk definieras som summan av exponeringen i placeringar och derivat. Procenttalen i tabellen nedan avser andelar av portföljens marknadsvärde samt maxandel per emittentkategori. Summan av exponeringen i emittentkategorierna får aldrig överstiga limiten för den högsta emittentkategorin i summeringen. Som exempel får summan av exponeringen i kategori C till E aldrig överstiga 40% inom durationsintervallet >3 år. Samma sak gäller för respektive durationskategori.

Tabell 4-4 Kreditlimiter

Emittent/värdepapper	Duration	Emittent-kategori	Emittent-kategori	Emittent-kategori	Max andel per emittent
		K. 0 - 1 år	L. 1 - 3 år	M. >3 år	
		\sum K till M	\sum L till M	M	
A. Stater, kommuner och landsting eller dess motsvarighet inom Euroområdet, med rating om lägst AAA/Aaa eller av motsvarande stater, kommuner, landsting garanterat värdepapper		100%	100%	100%	100%

B. Värdepapper ¹ med rating om AAA / Aaa	∑ B till E	100%	85%	70%	20%
C. Värdepapper med rating om AA- / Aa3	∑ C till E	80%	60%	40%	15%
D. Värdepapper med rating om A- / A3	∑ D till E	50%	30%	20%	10%
E. Värdepapper med rating om BBB- / Baa3	E	20%	10%	5%	5%

Om durationen på ett instrument är kortare än 1 år får kortfristig rating användas. Kort rating översätts till lägsta motsvarande långa rating i tabellen ovan. Räntebärande värdepapper utan rating, men med statliga garantier faller under kategori C. Kommuner och landsting utan rating hamnar också i denna kategori. Ovanstående gäller rating enligt Standard & Poor's eller Moody's. Om låntagaren har rating från både Standard & Poor's och Moody's, krävs att minst en av dem ligger på angiven nivå.

Placeringar i likvida väldiversifierade företagsobligationsfonder i SEK som huvudsakligen placerar inom investmentgrade kategorin (kreditbetyg AAA till BBB-) är undantagna kraven på kredit rating enligt tabellen ovan.

3.2 AKTIER OCH AKTIERELATERADE INSTRUMENT

Portföljens aktieplaceringar ska ske i börsnoterade aktier. Aktier hänförliga till ett enskilt bolag, eller bolag inom samma koncern, får utgöra maximalt 10 procent av aktieportföljens marknadsvärde. Undantaget från denna regel är aktier som utgör mer än 10 procent av relevant jämförelseindex. För dessa får maximalt belopp som investeras motsvara den andel som innehavet utgör av underliggande index.

3.3 STRUKTURERADE PRODUKTER

Med strukturerade produkter avses derivat kombinerade med räntebärande värdepapper i ett och samma strukturerat värdepapper. Placeringar i aktierelaterade instrument, exempelvis i så kallade aktieindexobligationer, får endast göras om instrumentets totala risk är jämförbar med eller lägre än den/de aktier som instrumentets framtida avkastning är hänförlig från. Placering får ej ske i aktierelaterade instrument vars konstruktion innebär en kreditrisk som är högre än de limiter som avser kreditrisk under avsnitt 3.1. Aktierelaterade instrument skall som huvudregel betraktas som en aktieplacering i det lands aktiemarknad som instrumentet skapar exponering gentemot. Undantag medges för kapitalgaranterade produkter där aktieinslaget är av obetydligt värde. Investeringen skall i undantagsregeln klassificeras som en obligationsplacering med kreditrisk som motsvarar den strukturerade obligationen. Väl diversifierade strukturerade produkter kan i vissa fall vara konstruerade med andra aktieindex än vad som angivs i stycke 4.4. Jämförelseindex för dessa produkter kan i sådana fall anpassas efter den specifika produkten.

¹ Omfattar banker, bostadsinstitut, företag, kommuner och landsting eller motsvarande.

3.4 VALUTASÄKRING

Placeringar i utländska obligationer skall valutasäkras. Vid placeringar med aktieexponering bör valutarisken vägas in vid investeringsbeslutet men det är inte ett krav att valutasäkra.

3.5 DERIVATINSTRUMENT

Standardiserade optioner och terminer får användas i syfte att nå en aktieindexexponering. Den sammanlagda exponeringen mot aktiemarknaden får dock aldrig överskrida limiterna för tillgångsslagen enligt 2.2. Detta innebär att risken med derivat aldrig blir större än den andel riskfyllda tillgångar som tillåts enligt de övergripandetillgångsslagen.

3.6 INFASNING

Efter att denna policy har antagits kommer portföljen inte omedelbart att vara placerad i enlighet med samtliga riktlinjer. Detta beroende på att portföljen kommer att infasas under en viss period.

3.7 ANSVARFULLA PLACERINGAR VID AKTIEFÖRVALTNING

Kommunen skall genom sina urvalskriterier för direktplaceringar ta hänsyn till och främja god etik. Kommunen ska därvid följa de internationella konventioner som Sverige har anslutit sig till.

4 UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING

4.1 RAPPORTERING

Rapporteringen syftar till att löpande informera om portföljens resultat samt dess exponering i relation till de fastställda gränserna i dessa placeringsföreskrifter. Kommunen avtalar med förvaltare/rådgivare om detaljer och periodicitet i rapporteringen.

4.2 RAPPORTERING VID EXTERN FÖRVALTNING

Senast tio bankdagar efter månadens utgång ska förvaltare rapportera till ekonomiservice;

Månadsrapport skall innehålla för kommunen relevant information. Exempelvis:

- Periodens transaktioner
- Fördelning på olika tillgångslag
- Innehav
- Utgående marknadsvärde
- Periodens avkastning
- Avkastning från årets början
- Avvikelse från benchmark, orsak samt vidtagen åtgärd eller planerad åtgärd
- Duration (räntebärande)

4.3 ÅRSRAPPORT OCH KVARTALSRAPPORTER

Till kommunstyrelsen ska en årsrapport och kvartalsrapporter över portföljens förvaltning lämnas. I årsrapporten utvärderas, i förekomna fall, även kommunens externa förvaltare och deras prestation. Vid samma tillfälle ska även eventuell intern förvaltning utvärderas av kommunstyrelsen.

4.4 UTVÄRDERING MOT INDEX

Förvaltningsresultatet ska utvärderas mot relevanta index som mäter utvecklingen på de olika marknader på vilka placeringarna görs.

Tabell 4-1 Jämförelseindex vid förvaltningsutvärdering

Tillgångslag	Index
Nominella räntebärande värdepapper	OMRX Bond eller motsvarande
Svenska reala räntebärande värdepapper	OMRX Real eller motsvarande & ansvarsförbindelsen
Svenska aktier	SIX Portfolio Return eller motsvarande
Utländska aktier	MSCI World (total return i SEK) eller motsvarande

Om något av ovan nämnda index upphör att vara relevant för jämförelse av förvaltningen eller upphör att noteras ska annat index utses. Utbyte av index tillsammans med motivering ska meddelas till kommunstyrelsen i den rapport som följer närmast i tiden.

5 ORDLISTA

Aktieindexobligation	Obligationsslån där avkastningen är knuten till ett eller flera aktieindex eller i kombination av ränteplacering.
Aktieportfölj	En förmögenhet som är placerad i aktier.
Avsättning	Del av pensionsskuld som redovisas i balansräkningen
Benchmark	Jämförelseindex
Derivatinstrument	Riskhanteringsinstrument som kan härledas till ett underliggande värdepapper, t ex köp- och säljoptioner i aktier, ränteterminer m fl.
Diversifiering	Fördelning av en portföljs placeringar inom och mellan olika tillgångs-slag/marknader i syfte att minska risken och/eller höja avkastningen i en portfölj.
Duration	Kan beskrivas som den räntebärande portföljens vägda genomsnittliga återstående löptid. Durationen bestäms av obligationernas och kupongernas återstående löptid, kupongernas storlek samt räntenivån. Ju högre värde desto mer känslig är portföljen för förändringar i marknadsräntan. Durationen för en s.k. nollkupongsobligation är lika med dess löptid och för en kupongobligation lägre än dess löptid.
Emittent	Utgivare och garant av finansiella instrument.
Index	Mått på en marknads eller delmarknads värde och utveckling.
Kreditrisk	Risk för att utställaren av ett finansiellt instrument, tex obligation, inte kan infria löftet om återbetalning av lånet.
Likvida medel	Medel på bankräkning o dylikt som kan omsättas med kort varsel.
Likviditet	Mått på omfattningen av handeln, eller omsättningen, i ett instrument eller på en marknad. Även benämning för kassamedel.
Limit	Riskenivå som begränsar innehav av finansiella instrument.
Löptid	Den tid som återstår till ett värdepapper förfaller till betalning.
Marknadsvärde	Värdet av en tillgång (eller en hel portfölj) till kapitalmarknadens rådande prisnivå.
MSCI World-index	Morgan Stanleys världsindex för globala aktier
Obligation	Skuldebrev med löptid (ursprungligen) över ett år.
OMRX Bond-index	OMX-gruppens värdeviktade index bestående av nominella benchmarkobligationer emitterade av staten samt bostadsinstitutet
OMRX REAL-index	OMX-gruppens värdeviktade index bestående av samtliga statliga realränteobligationer
Option	Finansiellt instrument som ger innehavaren rätten, men inte skyldigheten, att köpa (köpoption) eller att sälja (säljoption) en viss egendom till ett förutbestämt pris inom en viss tidsperiod. Optionen ger utfärdaren motsvarande skyldighet att sälja eller att köpa egendomen ifråga.
Placeringshorisont	Den tidsperiod under vilken de förvaltade medlen ska vara investerade.
Rating	Av kreditvärderingsinstitut gjord bedömning av sannolikheten för att en skuld kommer att regleras på överenskommen tidpunkt.
Ratingkategorier	Ratinginstitutet Standard & Poor's (S & P's) och Moody's Investors Service Inc (Moody's) klassificering av kort- och långfristig upplåning kan illustreras enligt följande:

Översättningstabell för rating

Nationell kortfristig rating	Standard & Poor's		Moody's	
	Kortfristig rating	Långfristig rating	Kortfristig rating	Långfristig rating
		AAA		Aaa
		AA+		Aa1
		AA		Aa2
	A-1+	AA-		Aa3
		A+		A1
	A-1	A	P-1	A2
		A-		A3
K-1	A-2	BBB+	P-2	Baa1
K-2		BBB		Baa2
K-3	A-3	BBB-	P-3	Baa3
		BB+		Ba1
		BB		Ba2
	B	BB-		Ba3
		B+		B1
		B		B2
		B-		B3
		CCC+		Ca1
		CCC		Ca2
		CCC-		Ca3
		CC		Ca
	C	C	Not prime	C
K-4	D	D		

Realobligation

Obligation som ger en inflationsskyddad avkastning då den räknas upp med inflationen i form av konsumentprisindex (KPI). Det innebär att framtida kassaflöden behåller sin reala köpkraft. Även kallat realränteobligation.

Rebalansering

I det fall portföljens tillgångar utvecklas på ett sådant sätt så att de övergripande limiterna överträds krävs en rebalansering för att åter vara inom stipulerade limiter. Innebär alltså att portföljen viktas om för att återigen vara i balans med limiterna.

SIX PRX-index

SIX PRX är ett aktieindex som ska spegla marknadsutvecklingen av bolag på Stockholmsbörsen. Indexet tar även hänsyn till utdelningar.

Strukturerad produkt

Derivat kombinerade med räntebärande värdepapper i ett och samma strukturerade värdepapper.

Termin

Ömsesidigt förpliktande avtal mellan två parter om köp och försäljning av en viss mängd av en viss vara med likvid vid en bestämd framtida tidpunkt. Exempel på sådan termin är aktie-, ränte- och indextermin.

Tillgångsslag

Räntebärande värdepapper och aktier är två exempel på tillgångsslag.

Valutarisk

Risken att utländska tillgångar faller i värde mätt i egen valuta pga att den egna valutan stiger / utländska valuta faller.

Övergripande placeringslimit Den limit som fastställs med syftet att säkerställa att tillåten tillgångsallokering aldrig riskerar uppsatta förvaltningsmål.